

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl., 60 kr. za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu. Deležniki tiskovnih društev dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za označila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Vsem čč. bralcem „Sl. Gospodarja!“

Število naročnikov se je v poslednjem času tako pomnožilo, da z najboljšim upanjem v bodočnost gledamo. Ljudstvo se je začelo brigati za to, kar se njemu v prid ali na škodo sklepa in vpeljava. Ljudje čutijo, da ni zadosti, da se le samo poslanci ali zastopniki volijo, marveč je treba vediti, kako ošni poslanci da se naj volijo.

Zares, pri tolikih bridkostih, ki nas čedalje bolj tarejo, je zadnji čas resno premišljevali, ali smo povsod tudi prav volili, ali ni morebiti vsa ustavna mašina skažena, ker že 12 let volimo in volimo, pa vendar nismo vsi skupaj — mi kakor naši nasprotniki — ustave veseli, marveč čutimo, da je kakor slaba jed, kterež ni pomagati ne s soljo ne z mastno začimbo.

Da je začelo ljudstvo vse to čutiti ter vsled tega po časniku sega, ki mu vse to razlaga, je veselo znamenje, kajti se tako širi pravo spoznanje in narodna zavednost, razumno in narodno vzbujeno ljudstvo je pa trdna skala, ob kateri se mora sčasoma razbiti nemčurjev pahnjnost kakor tudi liberalnih trinogov predrznost.

Lepi napredek, ki ga je „Gospodar“ v kratkem času storil, nam je porok, da se bo list vsaj na Štajerskem v vsaki vesi in srenji udomačil, da bode od novega leta naprej svoje bralce po tisočih štel. —

K temu treba dvojne, celó lehke podpore. Od ene strani se naj list podpira z marljivim nabiranjem naročnikov v vsakej fari, od druge strani pa — s peresom, s podporo duha in uma. Če pogledamo imenik naročnikov, najdemo v marsikateri fari premnogo naročnikov, v drugi veliko menje, v nekterih — nobenega. In kjer do zdaj nobenega ni bilo ali le malo, oglasi se jih mahoma vsaj nekaj in k prejšnim več, brž ko skrben dušen pastir v dotični, do zdaj več

menj zapuščeni kraj pride, v dokaz, da se povsodi nekaj storiti da, ako se le dober prijatelj najde, ki ljudem dobro svetovati ume. Naj bi le povsod dobra stvar dobrih prijateljev imela, bilo bi zdavno že vse drugače, kajti Slovenci še niso tako spačeni, da bi se jih modra beseda ne prijala.

Treba je drugič duševne podpore. Urednik sam, posebno če ima zraven težavnega in mudega uredovanja še drugih posebnih poslov, ne more pri najboljši volji vsem tirjavam in potrebam listovih bralcev zadovoljiti. Lehko se pa to doseže, ako tisti častitih bralcev, ki imajo zmožnosti in časa za to, stanovitno in marljivo urednika z dopisovanjem podpirajo, naznačila in inserate listu pošiljajo. Dasi dopisov listu nikdar ne menjka, pogrešamo vendar živo kratkih naznanil o važnejših dogodkih, ki so velike vrednosti za list, ako hoče vseskozi podučen, mikaven, torej ljudem priljubljen list biti. Nikar se od nas naj ne tirja, da bomo še le iz „Tagesp.“, ali morebiti celó iz „Mbg. Ztg.“ domače notice posnemali. Kar je tukaj razglašeno, nočemo pregrevati, ker se nam to neslano in nedostojno dozdeva, tudi ni vse zanesljivo, kar se v teh listih bere. — Ako se liberalnim listom tako marljivo vsaka najmanjša stvar poroča, kje pa ste konservativni možje, da se ne ganete? — 22. sept. je po Goriškem na več krajih toča pobila in „Tagesp.“ kakor „Mbg. Ztg.“ ste dobili brž poročila o tem, le za „Gospodarja“ ga ni bilo v vseh teh krajih človeka, ki bi mu bil na listuici za 2 krajecarja to poročal.

Vsi obžalujemo in tožimo, da ljudstvo dobrih listov vse premalo bere, ne pomislimo pa, da smo tega večidel sami krivi, ker dobrih listov zadosti ne podpiramo.

Hočeš torej, da ljudje po dobrem listu segnejo, bodi mu sam priden dopisovalec in —

 Denašnji list ima dve prilogi: „Gosp.“ in Hermanov oklic.

dober svetovalec, če sam kaj boljšega veš in premoreš. „Das Beste ist aber des guten Feind“ pravi moder nemški pregovor.

Od Vaše krepke in stanovitne pomoči torej, predragi gospodje po deželi, je odvisno, da postane „Gospodar“ slovenskemu ljudstvu priljubljen list, častno glasilo pravne stranke, zaupljiv voditelj v političnih in gospodarskih zadevah.

Prosimo še posebno, da nam zdaj ob času volitev, natančno naznanjate volilne moč, uspeh agitacije za naše kandidate in potem izid volitve na vsakem volišči, naj že bo uspeh kakoršen koli.

Zdaj pa še nekaj za le nekatere bralce „Sl. Gospodarja.“

Nastopilo je poslednje četrletje in g. opravnik sestavlja že v duhu bilanco za novo leto. Bilanca ne bo slaba, ako le vsak svoj dolg plača. Grdo bi pa bilo za „Gospodarja“, ako bi konec leta svojih računov v redu ne imel. Celó natihome torej le tistim, katere to zadeva, povemo, da je 72 deležnikov „kat. tiskovnega društva“ še na dolgu za 3. društveno leto, kar znaša ravno 360 gl. Naročnikov lista je pa 180, ki imajo — eden večje, drugi manjše oknice pri svojem imenu, kar pomenja, da je treba nekaj zadelati. Če se to pred zimo še zgodi, bode 150 gl. menj dolgá in v „Gospodarjevi“ kasi več blagá, kar je ob novem letu že zato dobro, da si ostanemo tudi za naprej dobri prijatelji. Dolžnik namreč po navadi upnika lepo ne gleda, ta pa onega ne. Bodi naj ta opomba dovolj.

Uredništvo in opravišstvo.

Kandidatov na izbiro!

„Nesreča je razpor
med tuji; med
brati pa prokletstvo.“
Dr. Fischhof.

Mnogo kuharic presoljena juha — pravi pregovor. Nekaj enakega žuga Slovencem pri sedanjih volitvah v državni zbor. Povsod so se bili ustanovili osredni odbori za volitve: v Mariboru, v Ljubljani, v Gorici, na Istorskem, ter so postavili v soglasji z okrajnimi odbori kandidate, na Koroškem je to storilo slovensko pol. društvo „Trdnjava“ v porazumljenis pravno stranko. Da bodo tudi nemškutarji tu in tam nemškutarskih ponudnikov ponudili ljudem, temu se ni čuditi, dokler je po Slovenskem nemškutarskih glavačev, ki mislijo, da Slovenci za druga na svetu niso, kakor da tujcem pête ližejo in se svoji narodnosti brž ko mogoče zneverijo.

In kakor da še mali peščici Slovencev ni zadosti, z nemčurji opraviti imeti, razglaša „Narod“ še tretji imenik svojih kandidatov ter jih Slovincem priporoča! Vsak pameten človek se vpraša:

Čemu še ta tretji imenik kandidatov, ko bi vendar vsi Bogu se morali zahvaliti, ako zmagajo povsod oni možje, katere so si domači odbori ali društva za kandidate postavili. — „Narodovci“ nam bodo odvrnuli, da jih priporoča Ljubljanski centralni odbor. Beseda je sicer prav naduta, a pomena pravega vendar nema. Temu odboru, kateri je le štel Vošnjakove politične prijatelje, ugovarjalo se je od vseh strani, pripoznala ga nijedna slovenska dežela ni! Vsakdo pa ve, da je pri postavljenji kandidatov prva reč: zaupanje, ki se pa ne da s kandidatom vsiliti, marveč mora še le ono kandidata podati. Ta „centralni odbor“ v Ljubljani še za Kranjsko veljave nema, kajti „Novice“ pišejo: „Obravnava zastran kandidatov s zastopniki tako imenovanega „centralnega odbora“ (Ljubljanskega) je prestala v tistem trenutku, ko je ta odbor v „Narodu“ razglasil tudi kandidate za Kranjsko.“

Morebiti se pa od „Naroda“ postavljeni kandidati odlikujejo po svojih načelih, morebiti zastopajo najvišje koristi slovenskega ljudstva? Odgovor na to dajo že imena same kakor tudi oklice, kateri jih priporoča. Pusté na strani imena pogledjmo oklice. Alj tu ne najdeš ne ene stvari, ki bi pametnega volilca pripravila, da se oklene moža, od „Nar.“ priporočanega. Če n. primer oklice poudarja, da „do višjega blagostanja le dospeti zamoremo po samupravi, omiki in svobodnem razvijanju duševnih in materialnih moči“, se to umeje samo po sebi, in mi kakor „Narodovci“ skušamo odpraviti ovire, ki nam vežejo duševne in materialne moči. „Naš program“, pravi „N.“, „je zapisan v sreih celega slovenskega naroda itd.“ Tega ne more nihčér verjeti, kdor bere „Novice“, „Danico“, „Gospodarja“, „Glas“, „Politik“, „Vaterland“ itd., v katerih se v brezštevilnih dopisih ugovarja „Narodovemu“ programu, iz katerega se je „Bog“ izbrisal; nasproti je pa prav slovensko ljudstvo z veseljem pozdravilo na vse strani pravični program „pravne stranke“, tako da je zares le ta program „zapisan z sreih“ ogromne večine slov. naroda.

Morda je jedro vse hvale, s katero „N.“ svoje kandidate priporoča, v tem, da so svobodomiselní, zgovorni in neomahljivi? Ne vganjajmo burk z besedami! „Svobodomiselní“ so prav za prav le oni možje, ki so pravični na vsako stran, kajti prava svoboda obstaja v tem, da se nikomur pravica ne krati. Druga je pa tista novo pečena svoboda, ki ne spoštuje ne Božjih ne cerkvenih pravic in postav, marveč zagovarja nepokorščino proti Bogu in vsemu krščanstvu. To pa je laži — liberalizem, najhujši trinog in zapeljivec ljudstva. Če je kandidat v tem smislu „svobodomiselní“, ga ne more in ne sme nijeden katoličan voliti! „Zgovorni“ in „neomahljivi“ so naši kandidati vsi, le pomislimo Hermana, Kosarja in druge, ki tudi barem ravno toliko poznajo težnje in bremena ljudstva, kakor „Na-